

Likabehandlingsplan

Plan för arbete mot trakasserier, diskriminering och kränkande
behandling

Granbergsskolan

Giltighetstid 2021-11-01-2022-10-30

Ansvarig rektor: Stefan Bergqvist

Granbergsskolans Likabehandlingsplan

Plan för arbetet mot trakasserier, kränkningar och diskriminering

1. Giltighetstid (2021-11-01 – 2022-10-31)

2. Bakgrund och syfte

Inför läsåret 2019-20 gjordes en sammanslagning av Granloholms och Sticksjö skolor. Den nya skolan fick namnet Granbergsskolan.

Likabehandlingsplanen syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Forskning visar att en verksamhet där barn och elever upplever meningsfulla sammanhang, glädje och delaktighet främjar vänskap och förebygger kränkningar. I sådana miljöer växer självförtroende, respekt och tolerans. På Granbergsskolan jobbar vi aktivt med att ge eleverna inflytande och göra dem delaktiga i utbildningen och verksamheten.

Att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget som ska utgöra grunden för all verksamhet i skolan. All planering, alla aktiviteter och utvärderingar skall genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, ansvar och omsorg. Att arbeta med de demokratiska värdena och för elevers och personals inflytande är centrala delar i syfte att förebygga kränkningar.

Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

3. Vision och arbetssätt

Som en del i det utvecklingsarbete som skedde i samband med bildandet av den nya skolan, Granbergsskolan, utarbetades en ny vision. Visionen fastställdes hösten 2019 och lyder.

Skolans vision lyder: *"Här växer alla i sig själv och i sitt lärande"*

Vi har utformat en verksamhetsidé som beskriver vad som behöver prägla verksamheten för att vi ska kunna förverkliga vår vision. Granbergsskolans verksamhetsidé: *"Vi vet att alla elever kan lära sig och utvecklas långt mer än vad de själva anar. Vi tror på att våra elever vill och kan. Vi stöttar och utmanar för att de hela tiden ska nå längre. Vi vet också att lärande kräver arbete och uthållighet, därför lär vi våra elever att inte ge upp och att pröva nya arbetssätt. Varje elev som lämnar Granbergsskolan ska göra det med en övertygelse om att alla kan lära sig och bli bra på vad som helst."*

Vår vision och verksamhetsidé ska prägla de planer och handlingsätt vi tar fram för skolan, däribland vår likabehandlingsplan.

4. Kartläggning och slutsatser

Som underlag för kartläggningar och utvärderingar av likabehandlingsarbetet genomför vi följande aktiviteter.

Genomförda kartläggningar

- *Veckovisa utvärderingar klassvis*
- *Trygghetsenkät 3 ggr/år (November, februari och maj)*
- *Kommunal elevenkät*
- *Trygghets och trivselsvandringar. Genomförs med elevrådet för att säkra elevernas arbetsmiljö.*
- *Uppföljning av den enskilda elevens upplevelse av trygghet och trivsel vid utvecklings-/trivselsamtal*

Vad ser vi i vår utvärdering?

Vi ser att vårt arbete för att stärka trygghet och trivsel har gett ett positivt resultat men att vi behöver arbeta än mer med att öka trygghet och trivsel och säkerställa att alla platser på skolan upplevs som trygga. Vi behöver även jobba vidare med elevers och vuxnas sätt att kommunicera med varandra genom språkbruk och kroppsspråk samt öka förståelsen för skolans uppdrag enligt läroplanen bland personalen samt att förbättra studieron i klassrummen.

Utvärdering av genomförda insatser

Nedan följer en beskrivning av det resultat vi ser av genomförda aktiviteter.

Av 2020-21 läsårs utvecklingsområde är de flesta punkter påbörjade och initierade.

Projektet med Trivselledare har startats upp och vi ser stora vinningar i ökad trygghet och trivsel under rasterna. Vi ser fördelar med att eleverna är delaktiga och har ett inflytande och ansvar över rasterna. De elever som är trivselledare stärks i sitt självförtroende när de klarar av att planera, genomföra och utvärdera olika aktiviteter.

I våra elevenkäter från 2020-21 kan vi se att matron i östra enhetens matsalar har blivit bättre (okt 20 svarade 79% att de har matro och i april svarade 86% att de har matro) vilket innebär att de insatser som gjorts har haft en positiv effekt. Vi kan även se en förbättring av matron på västra enhetens matsal där svarsalternativen "känner alltid matro och oftast känner matro" ökat från 67% till 76% vid motsvande mätning.

I elevenkäterna som gjorts under läsåret 20-21 samt under ht-22 framkommer att följande platser upplevs som otrygga: Skogen, Diamanten, omklädningsrummen till idrotten, Masterplanen, toaletter och korridoren. Vi behöver jobba vidare med att trygga eleverna på dessa platser genom att se över anpassningar av lokaler. Vi behöver löpande se över vårt rastvärdsschema så att det finns bemanning även vid tillfällig frånvaro av personal samt jobba med personalens förhållningssätt i verksamheten.

Vid elevenkät HT-22 upplever många av eleverna att de inte har studieron i klassrummet. Vi ser att detta är något vi medvetet behöver arbeta vidare med och förbättra med på båda enheterna.

Enligt STELLA systemet är 27 elevkränkningar rapporterade. Av dessa är 11 st klassificerade som allvarlig händelse och sju som lindrig. Samtliga ärenden har hanterats enligt skolans rutin och avslutats.

5. Mål för arbetet

Utifrån de kartläggningar som vi gjort kommer vi under läsåret 2021-22 att fokusera vårt arbete på följande områden

Fler elever ska känna sig trygga på skolan.

Västra enheten: Målsättningen är att färre elever ska uppleva att omklädningsrummen, toaletterna och Diamanten är otrygga platser.
Östra enheten: Omklädningsrummen, skogen och masterplanen.

Trevligt språk

Målsättningen är att fler elever ska uppleva att vi använder ett trevligt språk till varandra.

Vuxna som goda förebilder - Personalens förhållningssätt

Öka personalens gemensamma förståelse för skolans uppdrag och värdegrundsarbete utifrån den reviderade läroplanen.

Ökad studiero

Öka andelen elever som upplever att vi har studiero i klassrummet.

6. Handlingsplan

Vår handlingsplan för att nå uppsatta mål.

Mål	Hur?	Ansvariga	Utvärdering
Skapa Trygga platser	<p>Säkerställa vuxennärvaro på otrygga platser samt bemanning på raster och koordinering av rastvärdar.</p> <p>Regelbundna samtal med eleverna om vikten av att visa hänsyn och respekt mot varandra.</p>	<p>Schemaläggare, vikarieanskaffare och rektor.</p> <p>Ansvarig lärare och mentor.</p>	Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen
Skapa trygga platser	<p>Möta upp eleverna inomhus i korridoren när de kommer in från rast</p> <p>Undervisande personal finns på plats för att ta emot eleverna när de kommer in från rast.</p>	Ansvarig lärare	Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen
Öka aktivitet, trygghet och trivsel på raster.	<p>Fler planerade rastaktiviteter samt start av projektet</p> <p>Trivselledarna.</p>	Trivselledarna & Biträdande Rektor	Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen

Mål	Hur?	Ansvariga	Utvärdering
<p>Medvetandegöra eleverna om våra ordningsregler, konsekvenser och likabehandlingsplanen.</p> <p>Personalen följer konsekvenstrappans olika steg.</p>	<p>Förtydliga och klargöra ordningsregler och konsekvenstrappan för eleverna.</p> <p>Diskuteras på APT och i diskussioner kring den reviderade läroplanen.</p>	<p>Ansvariga lärare och EHT.</p> <p>All personal. Skolans förstelärare ansvarar för att planera aktiviteterna på APT.</p>	<p>I slutet av läsåret.</p> <p>I slutet av läsåret.</p>
<p>Involvera eleverna i skolans förebyggande trygghetsarbete</p>	<p>Lyfta trivsel och trygghetsfrågor på klass-/elevråd. Involvera elevrådet i att planera för gemensamma trygghets- och trivselskapande aktiviteter.</p>	<p>Biträdande rektor</p>	<p>I slutet av läsåret</p>
<p>Att elever och vuxna upplever att vi har ett bättre språkbruk och kroppsspråk.</p>	<p>Regelbundna samtal med eleverna om vikten av att visa hänsyn och respekt mot varandra.</p> <p>Värdegrundsövningar</p> <p>Personalen diskuterar på APT kring den reviderade läroplanen</p>	<p>Ansvarig lärare</p> <p>Skolans förstelärare ansvarar för att planera aktiviteterna på APT.</p>	<p>Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen</p>

Mål	Hur?	Ansvariga	Utvärdering
Vuxna som är goda förebilder	I samband med revidering av läroplanerna även diskutera läroplanens kapitel 1 & 2 och skapa en ökad förståelse för skolans uppdrag och det värdegrundsarbete som ska genomföras inom ramen för läroplanen. Genomförs på våra APT:er samt löpande i arbetslagen.	All personal. Skolans förstelärare ansvarar för att planera aktiviteterna på APT.	Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Eleverna på de båda enheterna har fått svara på olika typer av enkäter och utvärderingar. Enkäterna genomförs tre gånger per läsår. Dessutom har det löpande kommit synpunkter kring trygghet och trivsel som behandlas i klass-/elevråden.

Eleverna kommer involveras i det förebyggande arbetet genom att de får bidra med synpunkter och idéer kring hur vi på skolan kan arbeta för att nå de mål som finns uppsatta i likabehandlingsplanens kapitel 5.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutin för att utreda, åtgärda och dokumentera när elev kränker elev

Misstänkt diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska alltid dokumenteras och leda till omedelbar åtgärd. Händelsen anmäls i rapporteringssystemet STELLA, varvid rektor automatiskt informeras. Alla pedagoger och övrig personal på skolan följer denna rutin. Åtgärder kan vidtas genom att rektor beslutar om att förändra struktur och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå. I vissa situationer kan elevhälsan och/eller andra myndigheter behöva kopplas in. Skolan använder sig av nedanstående rutin:

Rutin

1. Agera omedelbart! Alla inblandade tas om hand.
2. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen utreder och dokumenterar som tjänsteanteckning (vad har hänt? vilka var inblandade?), informerar klasslärare/mentor, samt kontaktar vårdnadshavare vid behov samma dag.
3. Skyndsam anmälan till STELLA systemet av den som först upptäckt eller fått vetskap om händelsen.
4. Vid upprepade kränkningar, allvarliga kränkningar eller mobbing kontaktas Trygghetsteamet.
5. Två representanter från Trygghetsteamet insamlar fakta om vad som hänt.
6. Enskilt samtal förs med den som blivit utsatt och dokumenteras i mall för likabehandlingsärenden. Dokumentationen sparas i de inblandade elevernas mapp i elevarkivet.
7. Enskilt samtal förs med den/de som utsätter och dokumenteras i mall för likabehandlingsärenden.

8. Vårdnadshavare kontaktas samma dag som elevsamtal ägt rum av den som genomfört samtalet med eleven.
9. Uppföljning med samtliga berörda inom en vecka, eller oftare vid behov. Återkoppla till vårdnadshavarna efter genomförd uppföljning.
10. Om diskrimineringen/kränkningarna inte upphör fortsätter arbetet och uppföljningarna med samtliga berörda. Eventuella ytterligare åtgärder kan bli aktuella.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

1. Agera omedelbart! Alla inblandade tas om hand.
2. Skyndsamt anmälan till STELLA systemet av den som upptäckt eller fått vetskap om händelsen.
3. Förskolechef/rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare
4. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolorna har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion eller annan trosuppfattning

Skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

Sexuell läggning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

Likabehandlingsplanen är upprättad av skolans Trygghetsteam.

Ansvarig Rektor: Stefan Bergqvist.